

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. märts 2024
(OR. en)

8145/24
PV CONS 15
AG 63

PROTOKOLLI KAVAND
EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(üldasjad)
19. märts 2024

1. Päevakorra vastuvõtmine

Nõukogu võttis vastu dokumendis 7809/24 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine

7806/24

a) Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid. Nimetatud punktidega seotud avaldused on esitatud *addendum*'is.

b) Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri (avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

7808/24

Üldasjad

1. Euroopa Kohtu põhikiri

Seadusandliku akti vastuvõtmine

heaks kiidetud COREPER II poolt 13. märtsil 2024

 7296/24 + ADD 1
PE-CONS 85/23
JUR
COUR

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõigetele 4 ja 15 (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 256 lõige 3 ja artikli 281 teine lõik). Selle punktiga seotud avaldus on esitatud lisas.

Justiits- ja siseküsimused

2. Direktiiv avalikus elus osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta („vaigistuskaebuste vastane direktiiv“)

Seadusandliku akti vastuvõtmine

heaks kiidetud COREPER II poolt 13. märtsil 2024

 7298/24 + ADD 1
PE-CONS 88/23
JUSTICIV

Nõukogu kiitis heaks Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoha ning kavandatud õigusakt võeti vastu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4, kusjuures Ungari hääletas vastu (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 81 lõike 2 punkt f). Vastavalt aluslepingutele lisatud asjaomastele protokollidele ei võtnud Taani hääletamisest osa. Selle punktiga seotud avaldused on esitatud käesoleva dokumendi lisas.

Majandus- ja rahandusküsimused

3. Nõukogu seisukoht 2024. aasta üldeelarve paranduseelarve projekti nr 1 kohta: 2024. aasta eelarve muudatused, mis tulenevad mitmeaastase finantsraamistiku muutmisest [S][C] 7381/24
7382/24
7102/24
FIN
Vastuvõtmine
Kirja heakskiitmine
heaks kiidetud COREPER II poolt 13. märtsil 2024

Nõukogu võttis vastu oma seisukoha 2024. aasta eelarve paranduseelarve projekti nr 1 kohta (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikkel 314 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikkel 106a).

Muu kui seadusandlik tegevus

3. Euroopa Ülemkogu 21.–22. märtsi 2024. aasta kohtumise ettevalmistamine – Järeldused 6087/24 + COR 1
Arvamuste vahetus
4. Euroopa poolaasta
- a) Kokkuvõttev aruanne nõukogu panuse kohta 2024. aasta Euroopa poolaastasse 6690/1/24 REV 1
Arvamuste vahetus
 - b) 2024. aasta Euroopa poolaasta ajakohastatud tegevuskava 14716/1/23 REV 1
Eesistujariigi ettekanne
 - c) Soovitus euroala majanduspoliitika kohta (2024) 5025/24
5026/24
Edastamine Euroopa Ülemkogule

5.	Euroopa tulevik <i>Arvamuste vahetus</i>	7313/24
6.	Muud küsimused	
a)	Nõukogu määrus, millega muudetakse määrust nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled <i>Teave Hispaanialt</i>	7468/2/24 REV 2
b)	Õigusriigi olukord Poolas <i>Teave Poolalt</i>	7358/24
c)	Valimised kandidaatriikides <i>Teave Saksamaalt</i>	7437/24
d)	ELi ühtse turu tulevik <i>Teave Austrialt</i>	7674/24
e)	Venemaa agressioon Ukraina vastu <i>Teave Leedult</i>	7878/24
f)	Ühendkuningriigi ühepoolsed piiravad meetmed kalanduse valdkonnas <i>Teave Prantsusmaalt</i>	7872/24

Avaldused dokumendis 7808/24 esitatud seadusandliku tegevusega seotud A-punktide juurde**Euroopa Kohtu põhikiri****A-punkti 1 juurde:***Seadusandliku akti vastuvõtmine***AUSTRIA, ITAALIA, KREEKA, KÜPROSE, MALTA JA PRANTSUSMAA AVALDUS**

„Oleme pikka aega toetanud Euroopa Kohtu taotletud põhikirja reformi, mille peamine eesmärk oli võimaldada anda teatavad eelnevalt lahendatavad küsimused üle Üldkohtule ja laiendada filtreerimismehhanismi uutele kohtuasjadele. Kuigi oleme väljendanud kahtlust Euroopa Parlamendi hilises etapis esitatud ettepanekute suhtes, oleme valmis mitte vastu seisma eesistujariigi poolt neljapoolsetel kohtumistel peetud läbirääkimiste tulemusel saavutatud lõplikule kompromisstekstile.

Sooviksime siiski juhtida tähelepanu lõplikus kompromisstekstis tehtud muudatusetele, mis käsitleb läbipaistvust. See muudatus seisneb põhikirja artiklisse 23 viimase lõigu lisamises, milles sätestatakse, et kohtueelse menetluse kohtudokumentid avaldatakse *ex officio* pärast kohtuasja lõpetamist, välja arvatud juhul, kui huvitatud isik on oma kirjalike esildiste avaldamise vastu. Selles uuenduses lepitati ilma COREPERi volitusega kokku Euroopa Parlamendi taotlusel ning see ei olnud otseselt seotud kontrollikoja ettepaneku eesmärgiga.

1. See säte valmistab muret ja tekitab riske, mis tuleb maandada.

Esiteks tahaksime juhtida tähelepanu asjaolule, et kohtumenetluse poolte dokumentidele internetis vaba juurdepääsu võimaldamine ei tulene aluslepingutest ja kaldub märkimisväärselt kõrvale mitme liikmesriigi õigustraditsioonidest, kus sajandite jooksul välja arenenud kohtumenetluse õiguslikust korrast on saanud menetlusrituaal, mille eripäraks on poolte dokumentide konfidentsiaalsuse tagamine, isegi kui mõnel juhul toimub menetlus avalikul kohtuistungil. Nagu teada, on selle aluseks põhivajadus võimaldada pooltel üksteisega vaielda ja kohtunikuga suhelda täiesti vabalt ja avameelselt, samuti vajadus kaitsta menetluspooli ning nende äriteavet ja -saladusi.

Sellest vaatepunktist lähtudes usume, et eelotsusemenetluses ette nähtud läbipaistvusstandardit kui sellist ei ole liikmesriikide kohtusüsteemides võimalik jäljendada. Kuna menetluspoolte kohtudokumentide avaldamine internetis ei ole iseenesest hea õigusemõistmise ega õigusriigi põhimõtete kohaselt nõutav, ei saa seda pidada ELi läbipaistvusstandardiks, mida ELi liikmesriigid riigisiselt peavad kohaldama.

Veelgi enam – tuletades meelde, et ELi õigus on isikuandmete kaitse seisukohast oluline eeskuju teiste õigussüsteemide jaoks (tulenevalt ka Euroopa Kohtu praktikast põhiõiguste ja isikuandmete kaitse üldmääruse tõlgendamise puhul), oleme seisukohal, et kohus peaks järgima tundlike andmete ja teabe kaitse kõrgeimat taset, kui ta otsustab, millised tekstiosad tuleks peita ja mis tuleks avalikustada.

Lõpuks juhime tähelepanu sellele, et eelotsusetaotluse menetluse näol on tegemist pelgalt liikmesriigi õiguskorra raames algatatud täiendava etapiga ja pärast Euroopa Kohtu eelotsust jätkub menetlus liikmesriigi kohtus.

2. Sellega seoses peame vajalikuks, et kompromissteksti kohta antakse selgitusi ja neid sõnaselgelt kajastatakse.

Võtame teadmiseks Euroopa Kohtu presidendi kirja, milles antakse läbipaistvuse kohta mõningaid selgitusi. Võtame teadmiseks, et Euroopa Kohtu presidendi tõlgenduse kohaselt tuleb lõplikku kompromissi läbipaistvuse osas mõista nii, et selles ei nõuta dokumentide vaidlustamise otsuse põhjendamist ja et seda otsust ei saa edasi kaevata. Samuti võtame teadmiseks Euroopa Kohtu presidendi võetud kohustuse sätestada need kaks tagatist sõnaselgelt Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kodukorra muutmise ettepanekus, mille ta peagi esitab nõukogule heakskiitmiseks.

Hoolimata nendest olulistest tagatistest soovime juhtida tähelepanu kahele spetsiifilisele punktile.

Esiteks, mis puudutab avalikustamise ajastust, siis soovime tagada, et Euroopa Kohus peab pärast poolte ja nende advokaatide ära kuulamist arvesse võtma kohtuasja ja liikmesriigi kohtus toimuva menetluse vajadusi. Seetõttu ei avaldata kirjalikke esildisi internetis automaatselt ja avatud juurdepääsuga; eelistada tuleks juhtumipõhist lähenemisviisi, võttes arvesse käimasolevat põhimenetlust, st riigisisest menetlust. Lisaks on vaja, et Euroopa Kohus võtaks arvesse kõiki liikmesriigi kohtuniku antud juhiseid teatavate kohtuasjaga seotud andmete avalikustamata jätmise võimaluse kohta.

Teiseks, mis puudutab õigust esitada vastuväiteid, siis leiame, et see säte peab olema koostatud nii, et oleks tagatud selle kasulik mõju, ning see eeldab vältimatult, et ühe poole vastuväite korral tuleb välja jätta kõik teiste poolte dokumentide osad, mis sisaldavad vastuväite esitanud poole dokumentide sisu kohta teavet või viiteid. Vastasel juhul võib asjaomase poole vastuväide muutuda ebatõhusaks ja see kahjustaks tõsiselt vastuväite esitamise õiguse olemust kui sellist.“

EESTI AVALDUS

„Eesti toetab direktiivi eesmärki kaitsta sõna- ja meediavabadust, andes ajakirjanikele, inimõiguste kaitsjatele ja teistele isikutele, kelle vastu on seoses nende osalemisega avalikus elus esitatud ilmselgelt põhjendamatuid või kuritarvituslikke nõudeid, oma õiguste kaitsmiseks tsiviilkohtumenetluses teatavad lisatagatised. Peame siiski vajalikuks vältendada järgmisi mureküsimesi seoses kõnealuse direktiivi kohaldamisega.

Esiteks ei ole Eestis teadaolevalt avalikus elus osalemise vastaste strateegiliste hagidega seoses probleeme tekkinud. Kuigi me mõistame, et seoses avalikus elus osalemise vastaste strateegiliste hagidega võib esineda probleeme mujal, kardame, et meie puhul piiraks kõnealune direktiiv õiguskaitse kättesaadavust ja mõjutaks tõenäoliselt tsiviilkohtumenetlusi üldisemalt. Nimelt võivad kostjad taotleda nende uute meetmete kohaldamist, kuigi nende vastu ei ole esitatud avalikus elus osalemise vastast strateegilist hagi. Kuna meile teadaolevalt ei ole meie kohtutes probleeme seoses avalikus elus osalemise vastaste strateegiliste hagidega, siis tõenäoliselt esitataks selliseid hagitaotlusi liiga kergekäeliselt, ka õiguspärase menetluste puhul. Seetõttu koormaks uute meetmete kasutusele võtmine tõenäoliselt kohtute tööd.

Lisaks ei pruugi avalikus elus osalemise vastase strateegilise hagi kindlaksmääramine olla lihtne. Enne kui kohus saab kohtuasja sisuliselt lahendada, võivad mitmes eri astme kohtus toimuda menetlused, et teha kindlaks, kas tegemist on avalikus elus osalemise vastase strateegilise hagiga ja kas hagejat tuleks karistada või kas hageja kasutab oma õigust pöörduda oma õiguste kaitsmiseks kohtusse. Kõnealuse direktiiviga muudetak kohtusse pöördumine riskantsemaks kui varem. Meie arvates hirm, et isikut võidakse karistada selle eest, et ta pöördub oma õiguste kaitsmiseks kohtusse, kahjustaks ise õiguskaitse kättesaadavust.

Teiseks oleme mures kohustuse pärast tegeleda kiirendatud korras menetluskulude väljamõistmise taotluste, karistuste määramise või muude asjakohaste meetmete võtmisega, mis puudutavad näiteks kahju hüvitamist või kohtuotsuste avaldamist (artikli 5a lõige 2). Eesti õiguse kohaselt on tsiviilkohtumenetluse üks eesmärk tagada, et kohtud menetlevad tsiviilasju mõistliku aja jooksul. Igas menetlusetapis püüvad kohtud aidata pooltel esitada kõik oma väited õigeaegselt ja hõlbustada kohtuasja menetlemist võimalikult lühikese aja jooksul. Eesti kohtumenetlused kuuluvad ELi kiireimate hulka.

Samal ajal ei ole meil artikli 5a lõikes 2 osutatud õiguskaitsevahendite jaoks ette nähtud kiirmenetlust. Niisuguse kiirmenetluse kasutuselevõtmine oleks ka õiguslikult problemaatiline ja selle vastavus põhiseadusele oleks küsitav. Kui me peaksime näiteks lubama avalikus elus osalemise vastaste strateegiliste hagidega tekitatud kahju puhul kiirmenetluse kasutamist, tooks see kaasa muudel õiguslikel alustel lepinguvälist kahju (nt kuriteoga tekitatud kahju, tervisekahju, kehavigastusega tekitatud kahju) kannatanud ohvrite ebavõrdse kohtlemise. Lisaks ei saa me võimaldada kiirmenetluse kasutamist kõikide juhtumite puhul, sest kohtute ressursid on piiratud ja igasugune kiirmenetlus toimuks teiste menetluste arvelt.

Seetõttu soovib Eesti tõlgendada artikli 5a lõiget 2 viisil, mis ei kohustaks meid võtma kasutusele kiirmenetlust, sest nagu eespool kirjeldatud, on selles sättes ette nähtud kohustused juba täidetud.“

UNGARI AVALDUS

„Ungari tunnustab ja edendab naiste ja meeste võrdõiguslikkust kooskõlas Ungari põhiseaduse, Euroopa Liidu esmaste õigusaktide, põhimõtete ja väärtuste ning rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste ja põhimõtetega. Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on Euroopa Liidu aluslepingutes sätestatud põhiväärtus. Kooskõlas nende ja oma riigisiseste õigusaktidega tõlgendab Ungari, et sooline võrdõiguslikkus pakub naistele ja meestele võrdseid väljavaateid ja võimalusi. Kooskõlas nende ja oma siseriiklike õigusaktidega tõlgendab Ungari Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis, milles käsitletakse avalikus elus osalevate isikute kaitsmist ilmselgelt põhjendamatute nõuete või kuritarvituslike hagide (avalikus elus osalemise vastased strateegilised hagid) eest, ingliskeelset terminit „gender“ samamoodi nagu terminit „sex“ ning ingliskeelset terminit „gender equality“ („sooline võrdõiguslikkus“) kui naistele ja meestele võrdsete väljavaadete ja võimaluste pakkumist.“
